

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2029 ja talousarvio vuodelle 2027

Yhtymähallitus 6.10.2026 § 161
6/00.02.01/2026

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on Päijät-Hämeen keskeinen ammatillisen koulutuksen järjestäjä ja alueen elinvoiman, työllisyyden ja osaamisen uudistumisen kannalta merkittävä toimija. Suunnitelmakausi 2027–2029 on Salpauksen strategiakauden ydinvaihetta. Strategian visiona on, että Salpaus on enemmän kuin koulu – rakennamme yhdessä parempaa työtä ja elämää. Perustehtävämme on tarjota uudistavaa osaamista työhön ja yrittäjyyteen. Suunnitelmakaudella tämä tarkoittaa entistä vahvempaa vaikuttavuuden, laadun, työllistymisen, jatko-opintovalmiuksien, työelämäkumppanuuksien ja taloudellisen kestävyysyden yhteensovittamista.

Ammatillisen koulutuksen toimintaympäristö on muuttunut pysyvästi. Vuodesta 2026 alkaen rahoitusmalli painottaa aiempaa enemmän opintosuorituksia, tutkintojen ja tutkinnon osien suorittamista, valmistuneiden työllistymistä, jatko-opintoihin siirtymistä sekä opiskelija- ja työelämäpalautetta. Opiskelijavuosiin perustuvan rahoituksen suhteellinen paino on pienentynyt, ja ei-oppivelvollisten opiskelijavuosille on asetettu koulutuksen järjestäjäkohtainen enimmäismäärä. Muutos vahvistaa koulutuksen vaikuttavuuden merkitystä: pelkkä opiskelijamäärä ei riitä, vaan koulutuksen tulee tuottaa todellista osaamista, tutkintojen suorittamista, työllistymistä ja jatko-opintokelpoisuutta.

Salpauksen toimintaa ohjaa myös opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa strategiakaudelle 2026–2029 laadittu sopimus. Sopimuksen vaikuttavuustavoitteet kohdistuvat Päijät-Hämeen elinvoiman, työllisyyden ja yrittäjyyden vahvistamiseen, koulutuksen laadun ja tutkintojen suorittamisen parantamiseen, jatko-opintovalmiuksien kehittämiseen, aikuisten koulutustason nostamiseen sekä muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden työllistymisen vahvistamiseen. Samalla koulutuksen järjestämisen tulee olla taloudellisesti kestävä ja alueen kannalta keskeisten tutkintojen jatkuvuus turvataan. Suunnitelmakaudella koulutustarjontaa ja opiskelijavuosia kohdennetaan entistä tarkemmin Päijät-Hämeen kasvu- ja työllistävälle alueille. Erityisinä painopisteinä ovat prosessiteollisuus, sähkö- ja automaatioala, elintarvikeala, ravintola- ja cateringala, rakentaminen, matkailu sekä kone- ja tuotantotekniikka. Samalla turvataan alueen kannalta kriittistä osaamispohjaa maatalousalalla, kalatalousalalla, logistiikassa, sähkö- ja automaatioalalla, elintarvikealalla, prosessiteollisuudessa sekä kone- ja tuotantotekniikassa. Koulutustarjonnan kehittämisessä huomioidaan alueen väestökehitys, työvoimatarve, työllistymisnäkökulmat, alojen vetovoima ja koulutuksen järjestämisen kustannusvaikuttavuus.

Oppivelvollisten koulutusmahdollisuudet sekä vailla toisen asteen tutkintoa olevien aikuisten koulutustason nostaminen säilyvät Salpauksen keskeisinä tehtävinä. Oppivelvollisten osalta tavoitteena on varmistaa jokaiselle opiskelijalle mahdollisuus suorittaa tutkinto, saada riittävä ammatillinen ja yleissivistävä osaaminen sekä rakentaa polku työelämään tai jatko-opintoihin. Aikuisten koulutuksessa painottuvat erityisesti ensimmäisen ammatillisen tutkinnon suorittaminen, työttömien ja työttömyysuhan alaisten osaamisen vahvistaminen

sekä työelämän tarpeisiin vastaavat tutkinnon osat, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ja muut joustavat osaamiskokonaisuudet.

Jatkuvan oppimisen rooli muuttuu määrällisestä kasvusta osuvaan kohdentamiseen. Jo aiemmin tutkinnon suorittaneille koulutusta tarjotaan ensisijaisesti työelämän tarpeisiin perustuvina, tutkintoa pienempinä kokonaisuuksina, jotka vahvistavat työllistymistä, työssä pysymistä ja uralla etenemistä. Tämä edellyttää koulutustarjonnan jatkuvaa ennakointia yhdessä yritysten, työllisyysalueiden, kuntien, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa. Salpaus kehittää edelleen monimuotoisia, digitaalisia ja työelämälähtöisiä toteutuksia, jotta osaamisen kehittäminen on mahdollista myös työssä oleville ja niille, joiden elämäntilanne edellyttää joustavia opintopolkuja.

Koulutuksen laadun, opetuksen, ohjauksen ja tuen merkitys kasvaa suunnitelmakaudella. Opiskelijoilla on oikeus sellaiseen opetukseen ja ohjaukseen, joka mahdollistaa tutkinnon perusteiden mukaisen ammattitaidon ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. Salpauksessa vahvistetaan henkilökohtaistamisen laatua, opiskelijoiden osaamisen tasoa, oikea-aikaista tukea, uraohjausta sekä työpaikalla järjestettävän koulutuksen laatua. Tavoitteena ei ole vain tutkinnon suorittaminen, vaan osaamisen muuttuminen opiskelijan kannalta todelliseksi mahdollisuudeksi työelämässä ja jatko-opinnoissa.

Salpauksen omat sijoittumistiedot vahvistavat tarvetta panostaa työllistymistä ja jatko-opintoihin siirtymistä tukeviin toimenpiteisiin. Työmarkkinoiden suhdannevaihtelut näkyvät valmistuneiden sijoittumisessa, mutta koulutuksen vaikuttavuuteen voidaan vaikuttaa koulutustarjonnan kohdentamisella, työelämäyhteistyöllä, oppisopimusten ja koulutussopimusten laadulla, opiskelijavalinnan ja hakeutumisen ohjauksella sekä koko opintojen aikaisella uraohjauksella. Salpauksen tavoitteena on, että jokainen opiskelija löytää oman tilanteensa kannalta realistisen ja eteenpäin vievän polun.

Suunnitelmakaudella vahvistetaan myös muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden koulutus- ja työllistymispolkuja. Päijät-Hämeen ja Lahden väestökehitys osoittaa, että vieraskielisten asukkaiden merkitys alueen työikäisen väestön, osaavan työvoiman ja elinvoiman kannalta kasvaa. Salpauksen tehtävänä on rakentaa kielituettuja, työelämälähtöisiä ja työllistymistä tukevia koulutuspolkuja erityisesti niille aloille, joilla on työvoimatarvetta. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä työpaikkojen, työllisyyspalvelujen, kuntien ja kotoutumisen toimijoiden kanssa.

Taloudellisesti suunnitelmakausi edellyttää hallittua sopeutumista, tuottavuuden parantamista ja resurssien tarkkaa kohdentamista. Kuntayhtymän omistajakunnat eivät rahoita toimintaa valtakunnallisen järjestelmän lisäksi, vaan toiminta, investoinnit ja mahdolliset rahoituskulut katetaan Salpauksen omilla tuotoilla. Taseeseen kertynyt ylijäämä antaa mahdollisuuden hallittuun muutokseen, mutta se ei poista tarvetta pysyville rakenteellisille ratkaisuille. Toimitilakustannusten, koulutustarjonnan, henkilöstöresurssien, oppimisympäristöjen ja palveluprosessien tarkastelua jatketaan koko suunnitelmakauden ajan.

Salpauksen onnistuminen vuosina 2027–2029 mitataan siinä, miten hyvin koulutus vastaa Päijät-Hämeen osaamistarpeisiin, miten opiskelijat valmistuvat, työllistyvät ja siirtyvät jatko-opintoihin, miten työelämä saa tarvitsemiaan osaajia ja miten henkilöstö pystyy uudistamaan omaa osaamistaan muuttuvassa

toimintaympäristössä. Salpaus toteuttaa tehtävänsä yhdessä opiskelijoiden, henkilöstön, yritysten, kuntien, korkeakoulujen, työllisyyspalvelujen ja muiden kumppaneiden kanssa. Näin rakennamme yhdessä parempaa työtä ja elämää Päijät-Hämeessä.

Henkilöstösuunnitelma

Salpauksen henkilöstörakenteen tavoitteellinen ja hallittu sopeuttaminen jatkuu ja tarkentuu vuosina 2027–2029. Vuoden 2025 ammatilliseen koulutukseen kohdistetut rahoitusleikkaukset sekä virka- ja työehtosopimusten yleiskorotukset sopimuskaudella 2025-2028 edellyttävät, että henkilöstöresursseja vähennetään tulevien vuosien aikana. Valtakunnalliset yleiskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia yhteensä noin 9,17 prosenttia. Henkilöstöresurssien suunnitellaan vähenevän vuoden 2026 talousarvion 584 henkilöstä 551 henkilöön vuonna 2027, 542 henkilöön vuonna 2028 ja 519 henkilöön vuonna 2029. Henkilöstöresurssien vähennys toteutetaan hyödyntäen eläköitymisiä sekä määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisiä. Lisäksi erikseen kohdennetut sopeuttamistoimet ovat mahdollisia tilanteen niin edellyttäessä.

Toimitilaohjelma

Kuntayhtymä jatkaa toimitilaohjelman toteuttamista osana toiminnan, talouden ja strategian pitkäjänteistä kehittämistä. Toimitilaohjelman tavoitteena on varmistaa, että Salpauksen oppimis- ja työympäristöt ovat turvallisia, terveellisiä, pedagogisesti tarkoituksenmukaisia ja taloudellisesti kestäviä. Tilojen kehittämisessä yhdistyvät koulutuksen vaikuttavuus, opiskelijoiden ja henkilöstön arjen sujuvuus, tilankäytön tehostaminen sekä kustannusrakenteen hallinta.

Toimitilat ovat henkilöstön jälkeen yksi kuntayhtymän merkittävimmistä kustannuseristä. Salpaus on viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana kehittänyt toimitilojaan systemaattisesti parantaen tilojen palvelukykyä ja kuntoa sekä vähentäen käytössä olevaa tilamäärää merkittävästi. Viimeisen noin 15 vuoden aikana tilankäyttöä on tiivistetty yli 40 prosenttia. Nykyisen toimitilaohjelman mukaisesti tilankäytön tehostamista jatketaan edelleen kaikilla kampuksilla siten, että ratkaisut tukevat koulutustarjonnan uudistumista, toiminnan vaikuttavuutta ja talouden kantokykyä.

Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelman valmistelussa toimitilaratkaisuja tarkastellaan aiempaa vahvemmin rakenteellisesta näkökulmasta. Ammatillisen koulutuksen toimintaympäristön muutos, opiskelijamäärien kehitys, rahoituksen niukkeneminen ja tilakustannusten korkea taso edellyttävät ratkaisuja, joilla tilojen määrä, laatu ja sijainti vastaavat tulevaisuuden koulutustarvetta. Investointeja arvioidaan suhteessa strategiaan tarpeisiin, koulutuksen järjestämisen edellytyksiin, tilojen käyttöasteeseen ja pitkän aikavälin taloudelliseen kestävyYTEEN.

Salpauksen Lahden kaupungissa sijaitsevien toimintojen osalta keskeinen uusi tietopohja on vuonna 2026 valmistunut tilatarveselvitys, jossa tarkasteltiin Keskustakampuksen ja Vipusenkadun kampuksen toimintojen tulevaisuuden tilatarvetta yhden toimipisteen mallissa. Selvitys käynnistettiin Lahden kaupungin toimeksiannosta osana kaupungin ja korkeakoulujen kampuksellisuuteen liittyvää laajempaa kaupunkikehityksen tarkastelua. Salpauksen näkökulmasta tavoitteena oli muodostaa perusteltu kokonaiskuva Lahden toimintojen optimoidusta tilatarpeesta tilanteesta, jossa toiminnot sijoittuisivat yhteen toimipisteeseen.

Tilatarveselvitys toteutettiin Haahtelakehitys Oy:n ja Salpauksen yhteistyönä hyödyntäen aiempia toimitilaohjelmia, Haahtelan Realazer-mallinnusjärjestelmää sekä opetusjohdon kanssa tehtyä työpajatyöskentelyä. Tarkastelu perustui vuoden 2035 arvioituun koulutustarjontaan ja opiskelijavolyymiin, nykyistä laajempaan toiminta-aikaan, tilojen laajaan yhteiskäyttöön sekä koulutusalojen tilatarpeiden optimointiin. Selvityksen mukaan opiskelijamäärän arvioidaan laskevan kokonaisuudessaan noin -14 prosenttia nykyisestä, mikä yhdessä toimintamallin ja tilankäytön muutosten kanssa pienentää tulevaisuuden tilatarvetta olennaisesti.

Selvityksen perusteella Lahden toimintojen tulevaisuuden kokonaistilarve yhden kampuksen mallissa on noin 33 600 htm² sisältäen liikenne-, tekniikka- ja kiinteistönhuoltotilat. Ilman osastoivia liikennetiloja, kiinteistön tiloja ja teknisiä tiloja vastaava tarve on noin 29 100 htm², ja kokonaistarvetta vastaava bruttoala noin 36 300 brm². Tämä on noin puolet Salpauksen Lahden nykyisten vastaavien toimipisteiden tilamäärästä. Tilarpeen merkittävä pienentyminen perustuu nykyisten tilojen osittaiseen vakaakäyttöön, opiskelijamäärien vähenemiseen, laajempaan toiminta-aikaan, tilojen yhteiskäyttöön sekä koulutusalojen välisten synergioiden hyödyntämiseen.

Yhden toimipisteen malli ei ole tässä vaiheessa uusi toimitilaohjelma tai investointipäätös, vaan tietopohja pitkän aikavälin vaihtoehtojen arvioimiselle. Selvityksen tuottamaa tavoitetilaluetteloa hyödynnetään jatkovalmistelussa, jossa tarkastellaan käytännöllisiä sijainti-, toteutus- ja kustannusvaihtoehtoja yhteistyössä Lahden kaupungin kanssa. Jatkovalmistelussa arvioidaan ratkaisuja suhteessa Salpauksen strategiaan tavoitteisiin, koulutustarjonnan kehittämiseen, työelämä- ja korkeakoulu yhteistyöhön, opiskelijoiden saavutettavuuteen, henkilöstön toimintaedellytyksiin sekä vaikutuksiin kuntayhtymän talouteen. Yhteen toimipisteeseen sijoituttaessa osasta nykyisiä kiinteistöjä tulisi luopua, löytää niille uusi käyttö, investoida valittuun sijainnin toteuttamiseen ja toteuttaa ratkaisut kuntayhtymän toiminnan, taseen ja omistajien kannalta perustellusti.

Lahden kampuksilla jatketaan nykyisen toimitilaohjelman toteutusta vaiheittain. Vipusenkadun teknologiakampuksella jatketaan toimitilaohjelman toteuttamista yhdistäen tilatehokkuuden parantaminen, kiinteistökannan uudistaminen ja alueen kokonaiskehittäminen. Vipusenkadun vähennyspotentiaali on yli 5 000 neliötä. Vuodelle 2027 budjetoitu ja jo vuonna 2026 suunnittelun osalta aloitettava Vipusenkatu 3 peruskorjaus on välttämätön, vaikka Salpaus luopuisi Vipusenkadun käytöstä tulevaisuudessa. Hankkeessa peruskorjataan rakennuksen katto. Keskustakampuksella ei ole vuosina 2027 ja 2028 suunniteltuja investointeja. Ennen vuodelle 2029 taloussuunnitelmassa aikataulutettua Ståhlberginkatu 4 C peruskorjausta tulee valmistuneen tilaselvityksen mahdolliset jatkoaskeleet olla selvillä.

Muiden kampusten osalta toimitilaohjelmaa toteutetaan koulutuksen pitkän aikavälin tarpeiden ja taloudellisen kantokyvyn mukaisesti. Hevosalan opetusta Jokimaalla keskitetään tarkoituksenmukaisiin tiloihin ja vuokrasopimusten päättyessä arvioidaan muut opetuksen tilatarpeet. Asikkalan luonnonvara-alan kampuksen investointiratkaisut sidotaan kaavoituksen mahdollistamaan luonnonvara-alan koulutuksen tulevaisuuteen. Vähennyspotentiaali Asikkalassa on noin 4 000 neliötä. Tavoitteena on turvata Salpauksen luonnonvara-alan koulutuksen elinvoima tulevaisuudessa. Heinolan monialaisen kampuksen toimitilat eivät vaadi lähivuosina merkittäviä investointeja. Tilaa on kuitenkin tarpeeseen nähden liikaa. Heinolan monialaisen kampuksen rooli ja tilatarpeet

arvioidaan erillisessä tulevaisuustarkastelussa ennen merkittäviä uusia investointipäätöksiä tulevaisuudessa.

Vuonna 2027 toimitilaohjelman painopiste on siten kahdessa rinnakkaisessa kokonaisuudessa: nykyisten kampuskohtaisten toimitilaohjelmien hallitussa toteuttamisessa sekä Lahden pitkän aikavälin yhden kampuksen vaihtoehtojen jatkovalmistelussa. Molemmissa tavoitteena on vähentää tilakustannuksia, parantaa tilojen käyttöastetta ja laatua, vahvistaa yhteistä toimintakulttuuria sekä varmistaa, että tilaratkaisut tukevat Salpauksen strategiaa, koulutuksen vaikuttavuutta ja Päijät-Hämeen osaamistarpeisiin vastaamista koko suunnitelmakaudella.

Kuntayhtymän omistuksessa on vuoden 2027 alussa noin 111 000 neliötä, joista omassa käytössä on 100 000, ulosvuokrattu 2000 ja käyttämättä on 9000. Nykyisen toimitilaohjelman vähennyspotentiaali on tästä 24 000 neliötä ja Lahden toimintojen yhden toimipisteen teoreettinen malli kaksinkertaistaisi vähennyspotentiaalin.

Kuntayhtymän kiinteistöinvestoinnit vuosina 2025–2029 ovat keskimäärin 6,1 miljoonaa euroa vuodessa. Kiinteistöjen suunnitelman mukaiset poistot ovat vastaavasti noin 6,4 miljoonaa euroa vuodessa. Investoinnit rahoitetaan omalla tulorahoituksella ja kassavaroin, ja investointitaso on poistoihin nähden kestävällä pohjalla.

Salpauksen opiskelijavuosien arvioidaan kohdistuvan vuonna 2027 eri kampuksille seuraavasti:

- Keskustakampus, Lahti 3267
- Vipusenkadun kampus, Lahti 1274
- Opintien kampus, Heinola 328
- Asikkalan kampus 265
- Jokimaa, Lahti 196
- Villähde, Lahti (Kaarisilta ry) 34

Taloussuunnitelmassa on arvioitu toimitilaohjelman toteutuksen määrärahatarpeet 2027–2030 nykyisen toimitilaohjelman mukaisesti. Arviot tarkentuvat seuraavissa taloussuunnitelmakierroksissa.

Taloudelliset lähtökohdat

Kuntayhtymän taloudellinen perusta on vuoden 2026 alussa edelleen vakaa, vaikka ammatillisen koulutuksen rahoitusympäristö on muuttunut olennaisesti ja valtionosuusrahoitukseen kohdistuneet leikkaukset jatkuvat. Vuoden 2025 tilinpäätös toteutui vielä ylijäämäisenä, mikä osoittaa, että kuntayhtymän kustannusrakenne kantoi myös rahoitusleikkausten vuotena. Talouden tasapainoa vahvistivat erityisesti pitkäjänteinen kulukuri, hankintojen tarkempi ohjaus sekä henkilöstöressurssien hallittu sopeuttaminen.

Taloudellisen perustan keskeinen vahvuus on hyvä maksuvalmius ja vakavaraisuus. Tämä antoi vuodelle 2026 vahvan lähtökohdan: taloudellinen liikkumavara mahdollistaa muutosten toteuttamisen hallitusti. Samalla on kuitenkin tärkeää nähdä, että vahva tase ei yksin ratkaise tulevien vuosien haastetta. Se tarjoaa ennen kaikkea aikaa ja mahdollisuuden tehdä rakenteelliset ratkaisut suunnitelmallisesti, ilman äkillistä taloudellista jarrutusta.

Talouden kestävyyttä haastavat kuitenkin samanaikaisesti useat kustannuspaineet. Työ- ja virkaehtosopimusten korotukset lisäävät menoja merkittävästi: yhden prosentin yleiskorotus merkitsee Salpauksessa lähes 800 000 euron lisäkustannusta, ja vuosien

2027–2029 yleiskorotusten arvioitu yhteisvaikutus on noin 3,5 miljoonaa euroa. Rahoitus ei kasva vastaavasti, joten henkilöstömitoitusta on arvioitava edelleen kriittisesti.

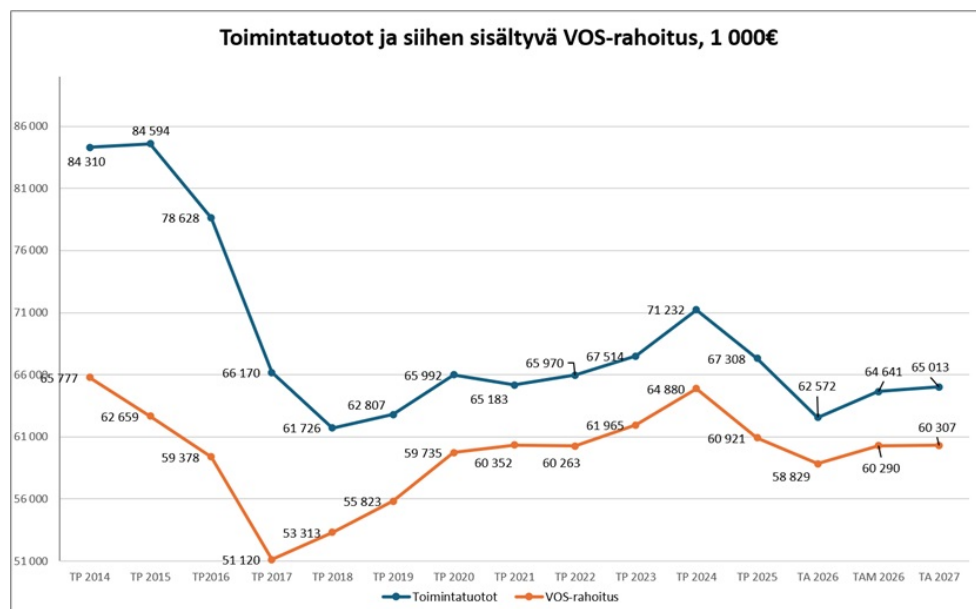
Erityisesti vuodesta 2027 eteenpäin kustannuksiin vaikuttavana toimenpiteenä kuntayhtymä on käynyt syksystä 2025 alkaen viidet johtamiseen, esimiestyöhön ja tukipalveluihin kohdennetut yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen piirissä oli 90 henkilöä ja kaikkiaan niiden vaikutus vuodesta 2027 alkaen on 19 henkilötyövuotta ja henkilöstökustannuksia noin 1,16 miljoonaa euroa laskeva.

Taloudellisen perustan turvaaminen edellyttää edelleen kurinalaista henkilöstöpolitiikkaa, rekrytointien tarkkaa harkintaa, hankintojen priorisointia ja toimintatapojen uudistamista. Viime vuosien kokemus osoittaa, että juuri näissä toimissa Salpaus on onnistunut hyvin, ja niiden varaan myös vuoden 2026 ja nyt esiteltävä vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 talouden hallinta rakentuu.

Talouden kokonaiskuva on kaksijakoinen. Yhtäältä kuntayhtymän lähtötilanne on vahva: tase, maksuvalmius ja vakavaraisuus ovat erinomaisella tasolla. Vielä vuosi 2026 ja valmistelussa oleva 2027 näyttävät olevan rahoituksen ja kustannusten osalta tasapainossa ja toivottavasti vielä selkeästi ylijäämäisiä. Tätä tukee myös kesäkuussa saatu Opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraista rahoitusta koskeva päätös 875 000 euroa vuodelle 2026 osana ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilua. Rahoitus parantaa vuoden 2026 tulosta ja saadun rahoituksen turvin toimintaa resursoidaan ministeriön kanssa tehdyn sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi myös tulevina vuosina.

Julkisen talouden kehitys pakottaa kuitenkin arvioimaan Salpauksen rakenteita jatkuvasti. Valtionvarainministeriön mukaan kevään 2027 eduskuntavaalien jälkeisissä hallitusneuvotteluissa päätetään arviolta 8–11 mrd. euron sopeutuskokonaisuudesta, jonka taso ja kohdennus täsmentyy myöhemmin. Ylivaalikautinen finanssipoliittinen kehikko ja velkasuhteen pienentämistavoite lisäävät painetta menokuriin, tuottavuuden parantamiseen ja rakenteiden keventämiseen. Taloudellisen perustan kannalta ratkaisevaa on, että kuntayhtymä pystyy myös vuonna 2026 ja 2027 yhdistämään vahvan talouskurin, vaikuttavan koulutustarjonnan, toimivan työelämäyhteistyön sekä rakenteelliset uudistukset yhdeksi johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Näin aiempina vuosina rakennettu taloudellinen liikkumavara voidaan käyttää tarkoituksenmukaisesti: ei nykytilan säilyttämiseen, vaan toiminnan uudistamiseen ja alueen koulutustarpeiden turvaamiseen hallitusti myös niukkenevien resurssien aikana.

Tulorahoituksen kehitys

Toimintatuotot ja siihen sisältyvä valtionosuusrahoitus vuosina 2014–2027 (TAM 2026 sisältää talousarviomuutosesityksen 2026, yhtymäkokous 11/26)

Vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmassa valtionosuusrahoituksen kehitys on arvioitu varovaisesti. Vuoden 2027 talousarvio on laadittu 1,5 prosentin indeksitarkistuksella. Vuosien 2028 ja 2029 taloussuunnitelmassa indeksitarkistusta ei ole huomioitu lainkaan.

Julkisen talouden velkajarru ja seuraavalle hallituskaudelle arvioitu merkittävä sopeutustarve voivat kuitenkin johtaa ammatillisen koulutuksen rahoituksen leikkauksiin myös nyt laadittuun taloussuunnitelmaan verrattuna. Riskinä on, että Salpauksen rahoitus voi jäädä vuosina 2028–2029 useita miljoonia euroja nykyistä taloussuunnitelmaa alemmaksi. Taloussuunnitelmaan sisältyy siten merkittävä valtionosuusrahoituksen kehitykseen liittyvä riski, johon varaudutaan toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä kustannusrakenteen pitkäjänteisessä sopeuttamisessa.

Valtionosuusrahoitus 2027 on 60,3 miljoonaa euroa ja se on budjetoitu vuoden 2026 ensikertaisen rahoituspäätöksen (59,4 milj. euroa vuonna 2026) ja 1,5 prosentin rahoituksen indeksitarkistuksen perusteella. Opiskelijavuosien odotetaan pysyvän ennallaan. Vastaava rahoitus oli vuonna 2024 vielä 64,9 miljoonaa euroa. Kesäkuussa saatu Opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraista rahoitusta koskeva päätös 875 000 euroa vuodelle 2026 näkyy lisäksi vuoden 2026 vos-rahoituksen määrässä. Harkinnanvaraista valtionosuusrahoituksen korotusta ei ole budjetoitu vuosille 2027–2029. Rahoituksen toteutuessa resursseja ja määrärahoja lisätään strategisten tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi.

Rahoituksen lasku näkyy myös opiskelijavuosissa ja koulutustarjonnan rakenteessa. Salpauksen rahoitettavat opiskelijavuodet ovat vähentyneet vuodesta 2024 yhteensä 746 opiskelijavuodella, joista 336 kohdistui vuoteen 2025 ja 410 vuoteen 2026. Valtionosuusrahoituksen leikkaus on näinä vuosina yhteensä -5,4 miljoonaa euroa. Samaan aikaan voimaan on tullut uusi ammatillisen koulutuksen rahoituslaki. Taloudellinen perusta rakentuu siten jatkossa entistä selvemmin koulutuksen vaikuttavuudelle, oikealle kohdentumiselle ja laadukkaalle ohjaukselle.

Kuntayhtymän mahdollisuus hallita tätä muutosta perustuu aiempien vuosien vastuulliseen taloudenhoitoon. Vuoden 2025 onnistunut talouden hallinta korjaa myös vuoden 2026 alijäämäistä budjettia. Vuoden 2026 tilinpäätösennuste ja syksyn yhtymäkokoukseen vietävä talousarviomuutos korjaa alijäämän ylijäämäiseksi.

Toiminnan ja investointien kassavirta

Investointien kokonaismäärä vuonna 2027 on 5,5 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelman mukainen kokonaisinvestointimäärä on vuosina 2027–2029 kaikkiaan 19,3 miljoonaa euroa. Irtaimistoinvestointisuunnitelmassa on varauduttu mm. peruskorjattavien tai rakennettavien tilojen varustamiseen. Toimitilaohjelmaan mahdollisesti liittyvät kiinteistöjen purut kirjataan tuloslaskelman satunnaisiin kuluihin.

Tarkastelujakson 2027–2029 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on yhteensä -2,36 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntayhtymän erinomaista maksuvalmiutta ja kassavaroja käytetään taloussuunnitelmakaudella uuteen ammatillisen koulutuksen rahoitustasoon sopeutumisen vaatiman ajan kattamiseen ja investointien rahoittamiseen.

Rahoituksen rahavirta

Kuntayhtymä on maksanut kaikki pankkilainansa pois toukokuussa 2023.
Lainannostoa ei ole budjetoitu kaudelle 2026-2029.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Talousarvion 2027 positiivinen vaikutus kassavaroihin on 1,89 miljoonaa euroa. Kauden lopussa vuonna 2029 kassavarojen ennustetaan olevan 28,5 miljoonaa euroa (165 päivän maksuvalmius). Vuodesta 2019 alkaen saavutettu ylijäämä on kutakuinkin kuntayhtymän kassavaroissa. Saavutettua ylijäämää ja maksuvalmiutta voidaan käyttää harkitusti ainakin tämän vuosikymmenen aikana koulutuksen hyväksi kattamaan osin käyttötalouden haasteita kuin investointien rahoittamista.

Talousarvion keskeiset tunnusluvut ovat alla olevassa taulukossa:

	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Talousarvio *	Talousarvio	MUUTOS
	2024	2025	2026	2027	27-26
Toimintatuotot	71 231 600	67 308 031	65 515 665	65 012 623	-0,8 %
Rahoitettavat opiskelijavuodet	5 892	5 892	5 243	5 156	-1,7 %
Rahoitettavat opisk.vuodet, oppivelvolliset **			2 224	2 127	-4,4 %
Rahoitettavat opisk.vuodet, aikuiset			3 019	3 029	0,3 %
Valtionosuusrahoitus	64 879 587	60 920 752	60 290 287	60 306 823	0,0 %
Henkilöstömäärä, htv teoreettinen	643	599	584	551	-5,7 %
Vuosikate	12 960 318	9 842 424	7 172 411	7 456 099	4,0 %
Vuosikate %	18,2 %	14,6 %	10,9 %	11,5 %	4,8 %
Suunn.mukaiset poistot	7 322 528	7 024 359	7 202 200	7 337 286	1,9 %
Vuosikate/poistot	177,0 %	140,1 %	99,6 %	101,6 %	2,0 %
Tilikauden tulos	5 599 212	2 808 883	-69 789	78 813	-212,9 %
Tilikauden yli-/alijäämä	6 355 847	3 544 139	600 264	682 505	13,7 %
Kiinteistöinvestoinnit	4 064 000	5 865 102	6 878 941	5 040 000	-26,7 %
Irtaimistoinvestoinnit	799 000	599 802	716 000	488 000	-31,8 %
Investoinnit, brutto	4 863 000	6 464 903	7 594 941	5 528 000	-27,2 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42 074	37 232	0	0	-
Investointien tulorahoitus	266,5 %	152,2 %	94,4 %	134,9 %	42,8 %
Toiminnan ja investointien kassavirta	8 045 870	3 360 183	-462 530	1 888 099	-508,2 %
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	-
Korolliset lainat 31. joulukuuta	0	0	0	0	-
Rahoitustuotot ja -kulut	984 691	846 798	340 200	340 400	0,1 %
Kassavarojen muutos	6 307 356	2 323 657	-462 530	1 888 099	-508,2 %
Kassavarat 31.12.	29 011 429	31 335 086	30 872 556	32 760 655	6,1 %
Ylijäämät taseessa, vuodesta 2019 alkaen	29 084 191	32 628 330	33 228 594	33 911 099	2,1 %
Ylijäämät taseessa, kaikki	53 988 938	57 533 078	58 133 342	58 815 847	1,2 %

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2026 (Yhtymäkokous 18.11.2026)

** Vuodesta 2026 alkaen oppivelvollisten rahoitettavaa määrää ei rajoiteta

Toimitusjohtaja:

Hallitus hyväksyy osaltaan Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2027 - 2029 ja talousarvion vuodelle 2027 (liite 1) ja saattaa sen yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi.

Talouden sitovat tavoitteet vuodelle 2027 esitetään hyväksyttäväksi seuraavasti:

	Sito- vuus ¹⁾	Tuloarviot 2027
KÄYTTÖTALOUSOSA (toimintakate)		
- Valtionosuus	B	60 307
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	-37 964
- Kuntayhtymäpalvelut	N	-15 228
Käyttötalousosa yhteensä		7 116
TULOSLASKELMAOSA (rahoitustuotot ja -kulut, muut erät)		
- Korkotulot	B	361
- Muut rahoitustulot	B	1
- Korkomenot	B	
- Muut rahoitusmenot	B	-22
- Satunnaiset erät	B	-40
Tuloslaskelmaosa yhteensä		300
INVESTOINTIOSA		
Irtaimisto		
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	-405
- Kuntayhtymäpalvelut	N	-83
Kiinteistöinvestoinnit	N	-5 040
Investointiosa yhteensä		-5 528
RAHOITUSOSA (kassavirtaan vaikuttavat erät)		
Lainakannan muutokset		
- Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	B	0
- Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	B	0
- Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	0
Rahoitusosa yhteensä		
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		1 888

¹⁾ N = sitovuus nettotuloarvio, B = bruttotuloarvio

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin esitetyn mukaisesti.